

Süküskuu

9. päiv
2008

Nummör
19 (163)

Leht mass erälde
ostõn 5 kruuni

UMƏ LEHT

V Ö R O M A A R A H V A U M A N K E E L E N L E H T

**Misso latsõ
ei taha liinakuuli**

Kae lk 2

**Võromaa kihlkunna:
Rõugõ**

Kae lk 3

**Ruitlanõ taht «Tõehetke»
Villut ja Etkarit**

Kae lk 4

Seo nätäl saa valmis võrokeeline Tähekene

Nigu perämäidsil aastil kombõs, tulõ ka timahava sügüse latsiaokiri «Täheke» vällä võro keelen. Seo kõrd saa võrokeeline latsiaokiri valmis kesk süküskuud. Aokiri jaetas vana Võromaa latsilõ, kiä lätsi timahava edimäste klassi.

«Võrokeelist Tähekeist om hää tetä, seo tüü om üts osa tuust, mille ma ülepeä taha taad aokirja toimõnda.» ütäl aokirä toimõndaja Martsoni Ilona. Võrokeelist Tähekeist ei toimõnda Ilona ütsindä, kõgõ om taa man abis olnu Fastrõ Mariko.

Martsoni Ilona sõnno perrä avitas võrokeelidse Tähekeste tegemine ütlen toolõ, et aokirän olnu juttu ka Lõunõ-Eesti asjust. Muido tüküs tihtipääl olõma nii, et noist paigust, miä

jääse Tafnast kavvõmbalõ, om aokirän väega harva juttu. «Mullõ hindäle om võrokeelidse Tähekeste tegemine toonu vahtsit autorit ja teemasit,» kõnõl Ilona.

Vahtsõ võrokeelidse Tähekeste man om ütlen avitanu pallo tegejit. Juttõ ja luulõtuusi omma kirotanu Contra, Wimberg, Kivirähä Andrus, Ojari Triinu, Rahmani Jan, Holtsi Leila, Panga Milvi, Saarõ Evar ja Fastrõ Mariko. Kaasõpildid om tennü Ilvesse Aapo, viil om aokirja pilte tennü Platsi Liiso ja hulka teisõ kunstnikkõ.

Võrokeelists Tähekeisi om ilmunu 2005. aastagast pääl, seo nummör om joba viies.

UL

Kanepin kõnõldas kavvõst tüütegemisest

Seo riidi arotõdas Kanepin, kuis ja määnest tüüd saa tetä niimuudu, et kotost vällä ei piä minemä.

Kanepi valla edendamise nõvvomiis Ruusmaa Enn kõnõl, et Kanepi kandin om säänsit kavvõst tüütegejit küländ. Kotost saa tetä näütises raamadupidäjä ja arvutimehe tüüd.

Täämbädsel pääväl om kotost tüütegemise jaos tähtsä arvuti ja Internet.

Kavvõst tüütegemisest kõnõlmisõ päiv peetas Kanepi vallamajan riidi, 12. süküskuul, alostus om kell 11. Oodõtas kõiki, kinkalõ sääne asi huvvi pakk.

UL

Võrol peeti pulstilaatu. Minevä puulpäävä ol' üle Võro liina kosta kõva muusikat – Rannatarõ iin peeti pulstilaatu. Pääl rōividõ ja egäsugumadsõ kosmeetika-kraami ol' laadu pääl tulnu ka paar vorstimüüjät, üts kalamüüjät ja üts bussikõnõ, mille mant sai osta uibit ja mafapuhmõ. Rahvast ma laadu pääl väega hulga es näe, a tuu või uma viga kah olla, olõs innelõunat jõudnu, vast sis olõs nannu kah.

RAHMANI JANI jutt ja piit

tulõ latsikirändüse päiv

RAHMANI JAN
info@umaleht.ee

**Hummõn, 10. süküskuu
pääväl peetas Pokumaaal
Võromaa latsikirändüse
päivä – kõnõldas aoluulidõ
Võromaa latsikiränigest,
näide kirotoõdu oppamisõst
koolin ja pallost muust
latsikirändüsega kõudetüst.**

Latsikirändüse päävä juht om Urvastõ kirämiis Contra. Päämidse jutu kõnõlõ Võromaa Keskraamadukogo latsiosakunna juht Laanpere Helle, tä kand ette uurmisõ Võromaa latsikiränigest. Viil kõnõldas Valtri Edgari latsikiränikust, Aidi Vallik märgotas, miä tege latsiraamadu popis, kõnõldas ka Võromaa kiränigest kooliprogrammin ja võrokeelists latsiraamatist.

Latsikirändüse päivä oodõtas kaema eesti keele oppajit ütlen opilaisiga, raamadukogotütäjit ja kirändüschuviliidsi.

«Olõmi plaanõ säänest päivä joba 2005. aastagast pääl, a nüüt saami taa är tetä,» kõnõl Pokumaa tsihtasotusõ juht Drenkha-

ni Ena. Päiv om plaanit pitä välän, Hauka talokotussõn. Alostus om kell 12.

**Pokumaaal om käünü
hulga rahvast**

Pokumaa om küläliisi jaos valla olnu õnnõ kolm kuud, a tuu aoga om taad esierälist paika käünü kaeman pääl 15 000 inemise.

«Mi es arvagi, et meile nii pallo rahvast tulõ,» kõnõl Drenkhan Ena. «Inemise tahtva kaia, et mis tuu Pokumaa om. Võiolla mõnõ pettusõ, selle et meil om valla õnnõ külästuskeskus, Pokukoda, terve Pokumaa viil valla ei olõ. A vast tulõva sis tõnõkõrd ka tagasi,» kõnõl tä.

Pokumaaal saa kaia ilosat majja, välän saa kõndi, omma mõtsaraa, kats noist oppasõ luudust tundma, üts om matkamängurada, miä oppas kah, kuis luudust kaia. Majan seen saa meisterdä, latsõ saava lukõ ja raamatit kaia.

Suvõl om käünü Pokumaaal kül hulga rahvast, a kas talvõl kah tulõ? «Tuud mi viil ei tiä. Valtri Edgari vällamärgit pokukallendrin omma egäsugumadsõ tähtpäävä, noid tahami pitä ja oodami noil päivil rahvast kah küllä. Ja arvada om muul aol rahuligumb

Pokumaaal kaia ku suvõl, ei olõ kõrraga nii pallo rahvast. Egäl juhul olõmi kolmapääväst pühapääväni valla!»

**Härgütedäs
luudust kaema**

Drenkhan Ena selõ, et Pokumaa ei olõ mõtõld õnnõ latsilõ, põnõvat tegemist löüd tast ka vanõmb inemine.

«Valtri Edgar om joonistanu hulga raamadupilte, maja esi om illos ja väega pallo kitvä, et meil om tan hää rahulik olõminõ.» Käünü omma ka pensionääri ja väega omma kitnü. Valtri Edgari luudu tähendäs inemiisile pallo.

Pokumaa om esieräline tuu poolõst, et poka omma luudusõst peri. Valtri Edgar pand tähele mätit ja näkk, et naa olõ-i niisama haina, a näil om uma elo. Valtri Edgar löüdsõ, et Pokumaa piäs oppama nii latsi ku suuri inemiisi, kuis luudusõga parõmbas sõbras saia. «Mi esi arvami, et taa om väega tähtsä liinalatsilõ, kiä ei olõki luudusõn rahuligult käünü.»

RAHMANI JANI PILDID

**Drenkhan Ena om rõõmsa, et Pokumaaal
om käünü joba pääl 15 000 inemise.**

Ena löüd, et Urvastõ kandi luudus om peris õigõ kotus, kon opada inemiisi kõkkõ luuduslikku tähele pandma. «Ku mi esi tan elämi, või jäia tunnõ, et taa om harilik asi, a ku luudusõn kävvü, või põnõvat egäl puul löüdü. Ilosat om meil tan Urvastõn, a om ka egäl puul muial.»

Laanpere Helle uurmist Võromaa latsikiränigest saa kaia Internetist <http://lib.werro.ee> (Võromaa lastekirjanikud)

Pokumaa kodoleht: <http://www.pokumaa.ee>

Täüskasunu saava umalõ ammõtilõ tarkuisi mano oppi

Kuis mõtsatsika kütsä vai metalli jupõnda, kundõdõga parõmbalõ läbi saia vai viinamarju kasvata – tuud kõkkõ võit seo süküs tansaman Võromaaal oppi ja peris ilma rahalda.

Oppuisi tetäs Võromaa kutsõhariduskesküsõn Väimälän, Rāpinä aianduskoolin ja Vana-Antsla koolin. Näid om hulga:

näütises saa Väimälän oppi inämb ku sadat asja.

Midä inemise mano oppi tahtva: ku kaia, mändsele kursusõlõ kõgõ inämb tahtjit om, sis inglüse ja soomõ kiilt, tuud, kuis parõmbalõ suhelda ja kuis söögitegemise man vajaminevä kraami hulka õigõhe rehkendä. A midä kõk-

kõ viil oppi saat: egäsugumast arvutiasandust, raamadupidämist, müügitiid, puu- ja metallitiid, turismindust jne (Väimälän), kasvõga ja aiatiidga kõudetüisi asju (Rāpinä), maalritiit, põrmandukattõ pandmist (Vanan-Antslan) ja viil palfond muud.

Võromaa kutsõhariduskes-

kusõ täüskasunuisi koolitus-talitusõ projektijuht Kruusalu Terje ütäl, et huvi ilma rahalda oppuisi vasta om suur, a kotussit viil om ja oodõtas innekkõkkõ noid inemiisi, kiä ei olõ saanu pikkä aigu hinnäst koolita.

«Soovita võtta pikki, 80-tunnitsit kursuisi, noid om

näütises turismi- vai puidutehnoloogia-alatsit,» kõnõl Kruusalu Terje. «Noist saa põhaligu erialatävendüse.»

Tä ütäl, et inemine või võtta ka mitu kursust, ku tä õnnõ taht. Pääasi, et kursusõ ütäl aol ei olõ.

«Mi huvi om, et inemiisi konkurentsivõimõ parõmbas

lännü,» sellel Kruusalu Terje ja soovitas julgõhe oppuisi kotsilõ küssü. Tuud saa tetä kas telefoni vai meiliga, vai sis esi paiga pääl minnä.

Kursusõ masva kinni Euroopa sotsiaalfond ja tiidüs- ja haridusministertium.

HARJU ÜLLE

Misso opilasõ: Iinakoolin ei tiä oppaja su nimmegi!

1. süskükuu päiv oll tarkusõ-päiv, kon kõik koolilatsõ lätsi päält pikkä ja vihmast suvvõ kuuli.

Misso kandi latsi jaos oll seo päiv viil tsipa esierälidsemb – nimä lätsi edimäst kõrda umma vahtsõhe ilosahe koolimajja.

A 13 Misso kooli 10. klassi opilast tundva hinnäst viil kõgõ esierälidsembält: näst saava viimädsõ Misso kesk-kooli lõpõtaja. Mis tunnõ tuu om, seletäse Misso tütrik Pindise Airi (16) ja Määsi külä nuurmiis Kanariku Kuido (16).

Teist saava Misso kesk-kooli kõgõ perämädsõ lõpõtaja. Midä tuust arvati?

Airi: Kurb om. Mis tetä, ku latsi inämb nii palfo ei olõ. A saman om tuu jälleki hää kah: sis oppaja hoitva ja poputasõ meid väega. Olõmi jo iks viimädsõ.

Kuido: Kurb om jah seo asi. Muud nigu ei mõista üteldä.

Mille jäiti keskkooli Misso ja lää es liina kuuli?

Kuido: Kuul om kodo läh-kül. Ja kõik tutva käävä kah siin koolin jo!

Airi: Kõik oppaja ja inemise ommava uma. Ja vahtsõnõ koolimaja tetti kah vallalõ. Ku om iks võimalus siia jäää, sis mille minnä muialõ, ku siin om hää.

Olõti saanu joba mõnõ päävõ vahtsõnõ koolimajan olla. Mille üle olõti jõudnu häädmillt tunda?

Airi: Kõgõ üle. Kõik om vahtsõnõ ja illos.

Kuido: Kõgõ üle jah. Vahtsõnõ müüblim om ja tuud iks ei tüki kõrraga är sodima.

Kas nuuril om Misso kandin huvitav vai ikäv ellä?

Airi: Tegeligult om nii, et egä nuur saa jo esi uma elämi-se huvitavambas tetä, ku õnnõ taht. A jah, mi kandin om iks veidü võimaluisi miilt lahuta. Ainukõnõ asi, midä saa, om sporti tetä. Huvitsõõrõga om parhilla kitsas. Vast lätt perän iks huug sisse, ku kuul joba käü.

A määndsõn huvitsõõrin esi käüti?

Airi ja Kuido: Võrkpalli käümi mängmän.

Kas kuul vai vald võisi midägi är tetä, et teil olõsi siin huvitavamb ellä?

Kuido: Muidogi võisi. Sporditegemisvõimaluisi võisi paranda viil – varustust võisi mano hanki.

Airi: Ma arva, et kasvai säändsõ väiku skeitpargi (mitmõsugumadsõ ravvast kaldtii, midä piten noorõ rula, jalgratta vai mõnõ muu asa pääl sõitõn trikke tegevä – UL) võisi tetä. Sis saava noorõ sõita ja seo hoiasi näid ka suurõ autotii päält kavvõmbal.

A ku nüüt tulõsi kiäki ja ütles, et teemi är, kas olõti nõun sis esi kah vasara ja nagla kätte võtma?

Airi ja Kuido: Ma külh lääsi. Hää praktilinõ tüü.

Kas päält ülikuuli tulõti Misso tagasi? Mille?

Kuido: Palfo varra viil küsü. A Luhamaalõ vanõmbidõkodo tahasi külh kunagi tagasi tulla. Muido nii jääseki naa külä tühäs.

Airi: Ma tulõ kimmäle Misso tagasi. Saa uma haridusõ är opitus ja sis tulõ egäl juhul tagasi.

Arva, et läägi midägi säänsõnõnõ opma, midä saa perän tan alõvin pruuki kah. Et olõsi iks kassu kah tuust, et koskil opman käve.

A tagasi tulõ tuuperäst, et seo kotus miildüs mullõ väega. Ja muidogi seo ka mõotas, et olõ Misson terve uma elo elänü.

Kanariku Kuido arvas, et vald saanu nuuri jaos ütete-tõist är tetä külh.

Kuis klassin muido meeolu om? Kas om peräle kah jõudnu, et olõti viimädsõ?

Kuido: Seo ei ole viil külh peräle jõudnu.

Arva, et aasta peräst saami arvo. Sis, ku kesk-kooli osa muialõ viias ja koolimaja puultühäs jääs.

Kuis ti tunnõti, kas olõti millestki ilma kah jäänü, et eläti Misson, mitte koskil suurõn liinan?

Airi: Ökva kimmäle mitte! Uman koolin saami palfo inämb tähelepannu.

Ku iks katõ saat, sis oppaja käü kuuli piten takan ja soovitas iks perrä vastama tulla.

Iinakoolin om tuu su hindä asi, kuis saat. Või ka nii minnä, et oppaja ei tiä päält kattõ aastat su nimmegi!

Küsse PEEDOSAARÕ KAISA

Küllätüvä miis nakkas tõrva ajama

NUTOVI MIRJAM

Setomaal Küllätüvä küläh Rikka Ivani taloh om Raali Ain hindäle kodotallo pistü pandnu Eesti kõgõ suurõmba tõrvaaho.

Tõrvaahi sai pistü joba keväjä, a suvi om nii kipõ olnu, et Ain ei olõ jõudnu viil tõrva aia. A ligembäl aol plaan tä kimmähe üte laari är tetä.

«Tõrv om sääne asi, midä kulus talomajapidämiseh pia egäle poolõ, seo om jo luuduslik puukaitsmisvahõnd,» selet Ain, kiä esi rago ka palkmajjo üles ja lüü lastukatussit.

«Tõrv and puulõ ilosa pruunika tooni, samah palfo taha-i tuud tummõt palki,» kõnõl Ain. Tä mõista-i esi kah arvada, õt minkperäst tuu helle palk nii väega mooduh om – tuu lätt lõpus kah jo hallis är.

Tõrva nakkas Ain tegemä pedäjäkandõst, miä omma nii 10–20 aastakka maa sech olnu. Üte kütmissõga saa Ain tõrva tetä kõrraga 150 liitrit. A kütma piät tõrvaahjo üttejärke

Küllätüvä miis Raali Ain uma tõrvaaho man.

15 tunni. Tüü mano tulõ reh-kendä viil ka parra suurusõga pedäjäkannu klotsikõisi lõik-minõ. Tõrva tegemine om väega lihtsä: «Pedäjäkandõ tulõ kuumuta nii, et hapnik mano es päsnu ja sõs tsilguski säält tõrvas lännu vaik vällä.» Nii om ka tõrvaahi ehitet, et altpuult kütetäs, a päälpuult pandas savikivvest tsilindrite sisse reste pääle pedäjäklotsi. Tõrv juusk torrõ piteh koldõ kõrval olõvihe tünnehe. Aho kõrval om neläkandilinõ raudjurakas, jahutuskast, kohe läävä auru ja tärpentin. «Tärpentiniga saa pedäjäjtõrva lahjõnda,» om Ainil teedä ka tärpentini otstarvõ.

Kuigi tõrva joba aia saa, ei olõ Ainil tõrvaahi peris valmis. Ahi om suurõ havva sech, toolõ havvalõ tulõ viil katus pääle tetä ja saina ümbre panda. Ainil om jo plaan tegünü, kuis palotamisõl tulõvat lämminõ ja hütsi är tarvita. «Ma tahtnu siia üte vahekorrussõ tetä, nii saa sääll villä vai puud kuivada. Et vanast tarvõtõdi tõrvategemisest perrä jäänüt hüst sepikuah, mõtli ka üte väiku sepikua tetä.»

NUTOVI MIRJAMI PILT

PEEDOSAARÕ KAISA PILD

Pindise Airi taht oppi säänsõnõ ammõt, et Misson kah tüüd tetä saasi.

Kaegõ ette, pangakaart!

Minevä nädäli lõpun and sotsiaalministeerium pensionäärele teedä halva uudissõ: pensionni saa-i vahtsõ aasta veebruarikuust inämb postimehe käest ilma masmalda kätte. Tulõ massa kas 70 kruuni vai sis laskõ pension pangaarvõ pääle kanda. Ministeeriumiammõtnigu tuud viimäst õkvalt sooviti.

A pangaarvõ pääle tasos pension laskõ kanda õnnõ sis, ku esi jõvvat ja mõistat tuu rahamassinast är otsi. Ku esi minnä ei saa, om targõmb tuu 70 kruuni är massa. Pangakaart ei olõ massulda, tuu iist võetas kah egä kuu rahha. Ja peris pangast raha vällävõtmisõ mass kah rahha.

Ku sul om pangakaart, sis piät tuuga väega ette kaema. Määndsõlgi juhul ei või uma pangakaardi koodi mõtlõmalda kinkalõgi anda. Noid juhussit, ku võetas tõsõsõ inemise nimel näütüses SMS-lainu (lain võetas automaadist vällä ja tagasi piät tuu masma pangakaardi umanik), om perämädsõl aol küländ hulga olnu. Ja esiki ligembä sugulasõ võiva vanalõ inemisele hädä kaala tõmmada.

HARJU ÜLLE

UMALEHT

Telmisenummõr 00917

Ilmus egä katõ nädäli takast tõsõpäävä

Toimõndusõ aadrõs: Tartu 48, 65609, Võro

E-post: umaleht@umaleht.ee; info@umaleht.ee

Päätoimõndaja kt: Jan Rahman 78 222 21, 56 606 494
info@umaleht.ee

Keeletoimõndaja: Laivi Org laiivi77@hotmail.ee

Latsinuka toimõndaja: Mariiko Faster 56 213 177
mariiko.faster@gmail.com

Välläandja: Võro Selts VKKF

Trükjã: AS Võro Täht

Leht Internetin: http://www.umaleht.ee

Lehe välläandmist tugõva:

Riiklinõ programm «Lõunaesti kiil ja kultuur»

Sipul põllu pääl, kala järven

PEEDOSAARÕ KAISA

30. põimukuu pääväl sõidi Setomaalõ Lüübnitsälõ, et kaia, kuis kuulsa laadu pääl sibula- ja kalaäri lätt. Äri läts häste külh, a sibulit ja kalla olõ Poola pulstõ ja muu tráni vaihõlt rassõ üles löüdä.

Päält pikkä sõitu Lüübnitsälõ naksi suurõ laadu päält sibulit ja kalla otsma.

Sibulit iks mõni mõi, a poolõ müüjä es mõista sõnnagi

ei võro, seto egä riigikiiltki vasta kõnõlda. Tõsõ kaivõlsi, et sipul om nurmõn ja saa-i kuigi kätte.

«Sibulasaagil olõ-i seo aasta väega vikagi, a kõgõ suurõmbas murrõs om tuu, et olõ-i viil sutnu põllu päält midägi är tuvva,» sellet pensionär Korotkova Maria Audjassarõ küläst. «Säänsõnõ jället pilti olõ-i kavva aigu nannü. Kõik lainõtas ja sipul joba mädänsõ maa seen! A müümine lätt külh häste. Ostõtas sibulit sääne punt – no parra kogusõ

talvõs.»

«Minol om sibulasaak seo aasta keskmäne, a vihma peräst olõ-i saaki kohki kuivata,» kõnõl Vasila Kollõ (Nikolai Vassil, 67), kiä eläs Rāpinäl. «Müümine om ka keskmäne. Rohkõmb käüdäs ja kaias, mis tan müvväs.»

«Müümine om hää. Ja saak om ka hää, a põld om likõ ja tuuperäst ei saa viil kõkkõ saaki kätte. Põllu pääl om viil viis tonni sibulat. Ja verrev sipul lätt viil esierānis häste müügis!» kitf hääd sibulaäri

Pärnumaal Setomaalõ sõitnu kaupmiis Lillemõtsa Olev (46).

Pikä otsmisõ pääle jäi silmä ka üts kalamüüjä.

«Seo aasta om kalaõnn väikene, säänsõnõ aastat olõ-i üle tükü ao olnu,» kaivas Taaleri Elvi (40) Võõpsost. «A inemise ostva suidsukalla häste ja seo laadu pääle tulõminõ om asa ette lännu.»

Kalakilõ massõ laadu pääl mõnõkümne krooni ümbre, sibulakilõst küsüti nii 9–10 kruuni.

Sipul läts häste kaubas, esierānis verrev sipul.

PEEDOSAARÕ KAISA PILT

Kala ja sipul jäivä laadu pääl külh pulstõ varjo, a kodo ostõti ütēn iks sibulit ja kalla.

Vana Võromaa

RÕUGÕ KIHlkUND

Minu Rõugõ kihlkund

Mu esäpuulsõ vanaimä juurõ ollõv Vana-Laitsna ja Korneti kandin. Imäpuulnõ vanaimä um peri Krabi kandist. Kotussõst, mink kotsilõ Ungru Julius kirof raamadü «Minu lapseõlve Paganamaa». Latsõn sai kääütis noid järvi viiri ni padrikit piten maaskil.

Rõugõ kihlkunna ni kõgõ Võromaa üts vägevampi jõki um Pärlijõgi. Mille? Saa-i olla juhust, et kolm suurt võro kiränikku omma taa jõd veerest peri – Adson, Jaik ja Kauksi Ülle. Pärlijõõ kotsilõ ütles Võromaa kodoluuraamat: «Tä alostas päälle Lätimaalt ja juusk mõndõ ao peris piiri piten, sis käänd põha poolõ nika ku Mustajõõni». Elli latsõn vanavanõmbidõ man Sännän, Karaski külän. Sännä koolimaja paistu pia kätte. Latsõ-põlvõmaa üte tähtsambä kotussõ olli veski. (Adsoni Arturil om mälehtüisiraamat «Neli veskit».)

Kuuli, puuti ni raamadukokko käve Kaska veski ussaiast müüdä. Ku Kaska veski tüüt (mu aigu külh joba celektri päält), kuuldu tuu mürrin õkva ku süämepesmine. Ku kivi «tümpsevä», tundu elo kimmäs ni paigan. Vanasä vei villä veskile 1980. aastil viil Kaskalõ ni Eomõisalõ. Eomõisa veski töösõ kõrra pääl oll tuudaigu külä üts vähätsit kõnõtraadimassinit. Umbõs 10–15 aastakka tagasi oll Kaska veskin üts Võromaa tunnõtumpi lõbukotussit – Sännä baar. Looda, et täambädses om tuu asutisõ hõng säält häömän.

Latsõn mullõ Rõugõ es miildü. Kerik ni surnuaia külh, a keskkotus mitte. Sääll oll Tarto kudamisvabrigu Areng üts haru. Kõnõldi, et Arengust lätt Ratasjärve palfo tsoiki. Tuu asutis and hulgald rahvalõ tüüd, a töösõlt edend alõvivaimu – säänest piinüt liinamuudu elämist. Tuu tükse häõtämä kõkkõ paigapäälis umma ni hääd. A parhilla tegünes uma jäl tagasi, selle et Rõugõ ümbre um tihtsäle turismitalõ. Võõrit olõ-i jo mikandin minkagi muuga köütä ku paigapäälidse perändüscga. Mu parhillatsõgi vanõmbidõkodu Rõugõ lähküle vidä minnu uma vaim ni ilmlõpmalda illus luudus.

A koolitii vei mu päälle Pärlijõõ ka viil üle Mustajõõ Lepistüle. Ma suta-i iks viil unõngi usku, et Lepistü kuul timahavva kinni panti. Nii hallõ um, et võit jõõtävve vett är ikkõ, a latsi tuuga manu ei sünnütä.

Sännän olõ-i inamb puuti ega sidepunkti. A tuuist um sääll, uma vanavanõmbidõ kotun Rästü külän tagasi kirä- ni muusigamiis Sommeri Lauri. Seo aastaga algusõn kirof tä Sännä mõisa kotsilõ: «Taha tahetas Kultuurimõisat tetä. Remonti tetäs külh, osa inemise omma kohegi ümbre asustõt, vahtsõnõ plekk-katus jo pääl, a korgõ kultuuri ni küläelo ütte lõimminõ om küländ keerolinõ». Teno Sommeri Laurilõ um Sännä jälki laulõn tagasi, ka timahavva ilmunu kogon «K.L. ja N.».

A minu Rõugõ kihlkunnan om tenu esäpuulsõ vanasä sugulaisilõ olõman ka Haani. Lahkidõ inemiisiga perädüillos kotus.

Esi ma parhilla Rõugõ kihlkunnan ei elä. A ku mitte minnu, sõs mu latsi uut iks uma Pärlijõõ viir: Pärlikivi-nimeline maakõnõ.

ALLASÕ TIIA, aokiränik

Sadramõtsan Väino man

HARJU ÜLLE
ylle@umaleht.ee

Tsaari-ao lõpupoolõ tetti suuri mõtsu sisse üts külä, midä naati Sadramõtsas kutsma. Elämise, pia 30 suitsu, saiva puha vinnekiilse nime: Utsitelskii, Dvoinoi, Mno-gougolnõi... «Mi talu nimi oll Mohoovõi,» kõnõlõs Sadramõtsa külävanõmb Valge Väino (55), üts väsumäldä toimõndaja ja inemiisi avitaja miis.

«Olõ joba viis aastat huugu võtnu, et müü kõik krempeli maaha ja lää är liina elämä – maru kallis om tüüle elämä – a nii kaõ om!» seletäs Väino. Võrolõ massu- ja tolliammõttilõ tüüle om 30 kilomiitret, seoilmaaiigu lätt üte käümisega «Koidula» är. A Sadramõtsan om juuri vägi: Väino eläs vanasä talon. Talo om ilosahe hindäl kõrda tett, pedäjärüda istutõt, tarõn kõik ummi kässiga meisterdet... Ümbretsõõri tiid Väino ekä inemist, ekä scenekotust ja arvada ekä kivikeist kah. Ku himo om, kütt vanasä suid-susanna (suidsusannast pidä Väino armõdulõ). Kuis sa sis niimuudu läät...

«Kunaginõ naabrimiis ütelf, et elo kõgõ suurõmb ullus oll kompensatsioon vasta võtta ja uma talu käest anda,» kõnõlõs Väino. 60–70 hektäri mõtsa läts ärikide kätte ja tuuperäst omgi Sadramõtsan parhilla rassõ häid scenekotussit löüdä: mõtsa inamb piaaigu olõki-i. Külän om alalõ ütessä suitsu. Kõik põlidsõ inemise. Väino lugõ üles: Pettai, Mürk, Pehka...

«Elu oll siin lõbus! Siin oll rahvast! Piimäauto tuu võtsõ kõik külänemise kokku jo umõt. Arutõdi kõik asä läbi, ütitselt tetti talossidõ viisi, kraavi tetti kõrda,» tulõtas Väino vahtsõ cestü ao algust miilde, ku tä kodotallo tagasi

HARJU ÜLLE PILT

Valge Väinot hoit Sadramõtsan juuri vägi.

tulj ja massinaütistü esimehes naas. «A no – Euroopa Liit! Nõudõ. Väiku talupidäjä kattõ är. Ei olõ kellelgi villä võttagi inamb. Harju Sellan om paar lehmäkeist, kitsõ, Pedäjäl om kah siin vast lehmäkene...»

Midä tuu tähendäs, ku olõt üte väiku mõtsatagodsõ külä vanõmb? No kõkkõ! Ku suurõ massina Põdrasuu turbatüüstü-ses suurõ tii päälle vuurva, lätt tii nii kehvas är, et väiku massin jääs põha päälle kinni. Sis Väino taplõs tiimeistritega. Kiäki piät jo tülütsemä.

Ku kellelgi mäanegi hädä om, sis tä kõlistas külävanõm-

balõ. «Naabrinaanõ eläs ütsindä, miis läts är Suomõ,» seletäs Väino. «Sis omgi nii, et Väino, tulõ no appi, poiskõsõl rattakumm katski, tsiklil kumm katski, toova uma muruniitjä siia...» Ja Väinol om õkvalt sääne suun, et timä avitas.

Külh noorõ kah tagasi tulõva!

Vahtsõnõ muud tulla liinast maalõ elämä olõ-i viil Sadramõtsa jõudnu. «Laanõ Helmut, kõva säämeast, tahtõs tulla, et uma kodukotus, chif majagi mõtsa sisse. A paluf uma jala är, tollõst lei veremürgitüse ja ollgi

kõik. Poiss mõi maaha kõik maja ja värgi, nüüt omma määndsegi ärimhe siin...»

Väino tiid, et timä latsit olõ-i kah tagasitulõjit. Üts tütar om mehega Suomõn hää järe pääl, tõnõ tütar Tarton, kolmas lõpõt Räpinä kooli ja poiss om Võrol kortõrin, Barrusõn kää tüül. «Jätä, no!» lõpõs egä jutt, ku kodotalõk jutus tulõ. Tuu iist kutsutas Väinot hoolõga puhkusõ aigu Suomõ tüüle. Väino lätt kah, palgavahe om iks väega suur.

A puhkus? «Ma ei saa nii, et viska jala saina päälle ja kae televiisorit. Ei olõ säänest loomust, noh. Võta kasvai muruniitjä ja niidä, tohkõnda auto vai traktori man,» seletäs Väino ja om rahul, et tüükotus om kah sääne, et vapu päivi om hulga.

Ku om sceneaigu, sis hulka Väino mõtsan, ka puutüü miildüs tälle väega. Pääväga tekä ilosa aiatooli är.

Poig oll ütelnü, et esä võissi tuuga leibä tiini, a Väino arvas, et tuu taht äriajamist ja timäl olõ-i ärivaimu. Tä om rohkõmb tüünarkomaan. «Loomus om jah sääne, esä om kah sääne – 87 joba, a sõit auto-ga!» kitt Väino.

«Ega taa küläelu soiku ei jää!» usk Väino ja seletäs, et vannu inemiisi latsõ märgotasõ tagasitulõkist, mõni joba chitäski.

«Ku siist tagasi sõita, tuu om joba Saki külä, sääll Põdrasuu päälle käändä tõsõl puul tiid jäi kah suur maja tühäs. Tuu maja tetti kõrda ja noorõ tulli elämä,» kitt miis.

Sadramõtsast peri inemise saiva viimäte kokko paarkümmend aastat tagasi. Nüüt märgotas Väino ütten külärahvaga, et võisi jäl külä kokkotulõgi tetä. Olnu põnnõv kaia, palfo rahvast kokko tulõssi.

Pedäjä Ago tõmbas kaamõrat nigu magnetiga

HARJU ÜLLE
ylle@umaleht.ee

Rõugõ-tagodsõ Hurda külä miis Pedäjä Ago (44) om suurõlõ jaolõ Eesti rahvast tutvva – ütškõik kohe timä umin korsnapühkjä rõivin trehväs, iks tõmbas hindäle tele- vai fotokaamõra külge ja reportõridõ küsumiisi tä kah ei pelgä.

Kas kuulsa inemine om hää vai halv olla? Ago ütles, et om mõlõmbat.

«Mesi viiäs kotost är, olõ-i vaia müügikotust otsi,» tuu tä näüte hää poolõ päält. «Et ma parhilla otsi tüüd, sis om tulnu ka hulga tüüpakmiisi. A nuu omma sändse ütõkõrdsõ tüü: korsnapühkmine, tsia-tapminõ... Mehilädsesülemide maahavõtmist om päält Reportõri-saadõt mitu kõrda pallõld.»

Et egäüts televiisorih ei

päse, a mõni väega tahasi, sis om Ago ka tõisi võhliõmõst tunda saanu. Tuu om sis kuul-sas-olõmisõ halv puul.

Ago luut, et lõud vasta talvõ õks mõnõ «peris» tüü. Täl omma celektrigu-paprõ, korsnapühkjä ummi viil ei olõ, a

RAHMANI JANI PILT

Pedäjä Ago nägo om vast joba rahvalõ tutvva.

vast saa nuu tüüturuammõdi abiga kah är tettüs. Tüüd tahäs Ago säänest, mille mant saasi muid asju kah tetä vai sis hääd palka. «5000 kruuni kuun pakutas, a tuu raha sõidat pia maaha, ku kavvõlõ käümine om,» seletäs tä ja ütles, et tuu rahaga är ellä ei saa.

«Esivanõmba omma mul kah vana ja haigõ, näid piät kah avitama,» murõhtas hää poig. Naasõst läts Ago lahku ütäs aasta iist ja vahtsõt olõ-i seoniaoni võtnu.

Ku elomurõ tüküse üle pää kasuma, kuis tuust üle saia? «Juu viina!» – tuu om võlss vastus. «Kää miilitsäs!» om õigõ vastus. «Saa hinnäst vällä ellä, hullu panda,» seletäs Ago põhjust, mille tä ütten sõpruga miilidsä-autoga Eestin ümbretsõõri sõit, ulli nalla tege ja rahvast lõbustas.

Et tuu iist viil mastas kah, tege miilidsätüü viilgi lustligumbas.

Mehiläidsi umasvõet kodo

Näi 13. põimukuu õdagu televiisorist Süvõreportõrist esierälis mehiläidsisülemi maahavõtmist Tarto Anneliina 9kõrralidsõ maja katusõ alt ja tollõ man olnut uma kodokandi miist Pedäjä Agot. Minno naas huvitama, kon nu mehidsõ hindäle vahtsõ kodo löüdsevä.

Helisti Agolõ ja sai timäga kokko iispäävä, ku sattõ kõvastõ vihma. Saari vaihõl saimi sõski pilti tetä vahtsõst kodost, mille mehilädsõ omma umas võtnu. Näil om uhkõ verevide viiriga maja kõlladsidõ lindamismulkõga.

«Saiva tükki maad lõuna puulõ, siin om vapu korjamis-maid. Omma ilosa pervekalõdõ pääl kah,» kõnõlõ Ago. «Noidõ mehidsõ liinast kõrat värk ei olõ toda väärt, mis siist Pärlijõõ veerest kõrat mesi!» Ago ütelf viil: «Seo mesi om õigõ mesi, mis vinüs pikäs niidis, ku luid-saga võtta.»

Mehitsit sai vällä meelütõdüs, ossakõsõga mulgun tsusitus. «Omna kufa, sai üte poksi püksisõirde!» ütelf Ago. Nii mi kaemine lõppiigi.

MANDLI SULÕV

Bussist mahajääjä tädikene

JÕGI JUTA

Mu armsa Linda-tädikene ol' üts ütlemälda hää, kõrralik ja tüütegijä naanõ. Püüdsõ tönõ kõik maailma tüü ütsindä är tetä – ku tä meil maal ol', avit vanaimmä nii kõvastõ, et eski süvvä õs olõ kõrraligult aigu. A kõgõ suurõmb tegemine jäi sakõstõ viimädse minodi pääl ja sõs tull' kipõ bussi pääl juuskminõ.

Ütskõrd suvitsõl aol, ku haina saiva parasjagu kodu tuudus ja küüni actus, pidi Linda-tädi mi mant õdagud-sõ bussiga liina sõitma, et hummugu tüüle minnä.

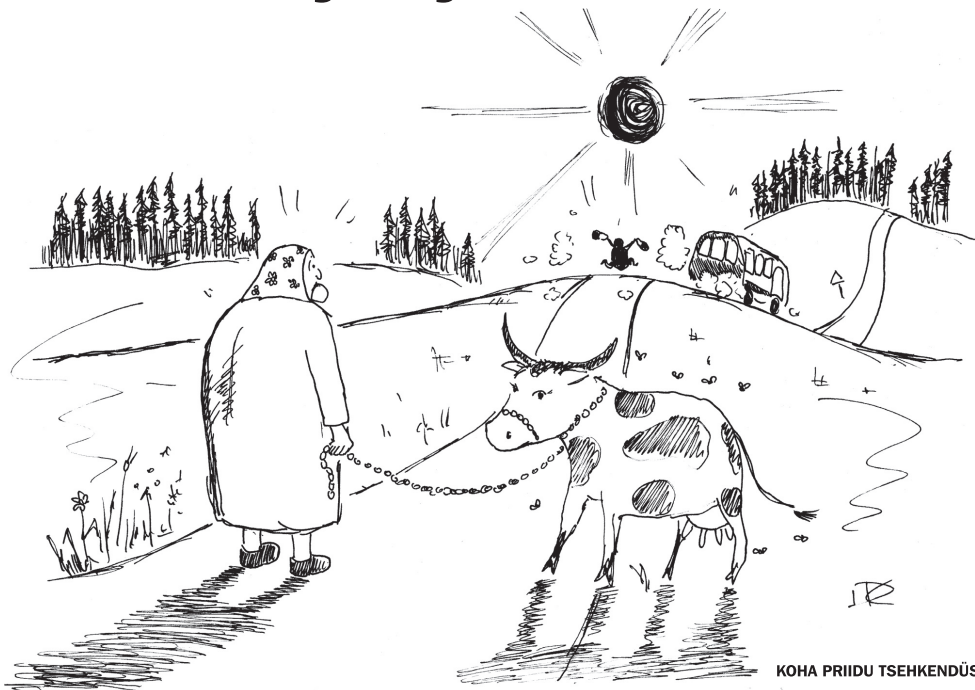
Tuukõrd sõitsõ õdagunõ buss viil Luutsnigu mõisast sideni. Et kodu ol' side lähkün, ol' hää bussi pääl minnä.

Joba tundu, et bussi pääl minck lätt seokõrd rahuligult, ku kõrraga haarõ tädikene pangi ja juusk vett tuuma, jõudsõ viil ka üsätävve puid tuvva.

Vanaimä ol' joba päält nätä vihanõ ja närvin: «No jääs jäl bussist maaha!» Võtsõ sis uma lehmä ketiga käekõrvalõ ja tsudus tüärt, et läämi no ruttu, buss tulõkil.

Nii nä sõs kolmõkõistõ astiva: tädi, vanaimä ja lehm Mirdi. Mintigi side mäe otsa. Sääll ol' illus värske ätäl ja Mirdil hää süvvä, esi rahulik juttu aia ja tii egäle poolõ ilustõ nätä.

Viimäte buss tull'gi. Sõitsõ mäest üles. Vanaimäst ja

KOHA PRIIDU TSEHKENDÜS

tädist müüdä. Tekk ilusa suurõ kaarõ side iin ja jäi katõ bussiuutja man saisma.

A nuu kats aroti parajalõ, ku kõrraligu nimä umal aol olli ja kuis saasi scoilma nuurist kah ontligu inemise tetä. Nä panõ õs bussi tähelegi, kuigi buss saiso näide nõna all, ussõki ilustõ vallalõ.

Bussijuht uutsõ peris tükk aigu, a kavva sa oodat, kiäki pääl ei tulõ ja sõit taht sõitmist. Nii bussijuht bussi ussõ kinni pandsõ ja minemä sõitsõgi.

Ah sa jummal, mis nüüt juhtu! Lätõ säändsõs möllus, et eski Mirdi nõst pää pistü ja unõf süümise. Kai pernaasõlõ küsüjä näoga otsa: «Mis juhtu, kas kolmas ilmasõda vai lahesõ koskil pomm?»

Tädikene lei kattõ kätt kokko ja hõigaõ puul-ikudsõ helüga: «Taivakõnõ, seo jo mu buss, minka ma nüüt liina saa!» Pandsõ sis mäest joosuga alla bussil takan.

A buss ol' joba Kuugla silla pääl ja sõitsõ rahuligult edesi. Vanaimäkene amsõ õhku, jõvva-s sõnnagi üteldä, ku tütar ol' silmist pühit, nii et tolmujutt takan.

Tädi õnnõs sõitsõva Luutsnigu kafanaasõ tuulsamal õdagul Haanilõ tiatrilõ. Mu uma imä ol' kah üts noist sõitjist.

Imä peräst kõnõl, et nimä oodiva poodi iin bussi, minka tiatrihe sõita. Äkki näivä, et kiäki juusk nigu tuulispää ja vehk hirmsalõ kässiga.

Eski imä õs olõ umma

sõsard är tundnu, inne ku tuu lähembälõ jõudsõ. Sis hõigaõ: seo jo mu uma sõsar! A kohe tä juusk? Buss joba poolõn Võro tiin!

Tädi sai seokõrd laudarahvaga ütten Haanilõ, kai sääll tiatri är ja sõif tiatriarahvaga ütten Võro.

A Linda-tädikene mõistsõ eski Taflan Võro bussist maaha jää. Ja nii clo lõpuni. Parhilla tükis hindäl vahel niisama olõma ja sõs tulõtagi umma tädikest miilde.

Kõiki mu tädikeseiga juhtu egäsugutsit andsakit ja nafaliidsi juhtumiisi.

Nä olli armsa ja hoitsõ minno. Hääst nafast pei kõik luku. Vast andva mullõ andis ja olku muld näile kerge!

kõrval, keelekene väläh ja nägo naarul. Heidil nii rõõmsa olõminõ, süütse vahel Pätsut ja laulsõ edesi. Pätsu õks karaõ ümbre ja tsitsõ. Nii nä käve lava takah ja tull' jäl tagasi.

Kässi laksutamõnõ ol' väega kõva. Rahvas arvas, et taa õks omgi Heidi pini ja nii piätki olõma.

Sis Pätsu kai, et taa õks ei olõ õigõ pido, ei praadita vorsti ega midägi, ja lätõ är kodo.

Ütskõrd kattõ Pätsu jäl är. Oll' kaonu mitu päivä, mõtlimi, et om auto ala jäännü ja kohegi är visat. Lätõ otsõ

kõik tiiveere läbi. Pätsut es olõ kohki.

Ütel pääväl ollimi tii veereh nurmõh, ku liinibuss pidi kinni ja lassõ Pätsu ussõst vällä. Pinikene ol' rõõmsa, et meid nägi ja kodo sai. Näläne tä joht es olõ. Buss sõitsõ edesi ja mi es saaki teedä, koh ja kellega tä reisi pääl käve.

Tii veereh om hädä tuust, et pini actas auto ala. Mi Pätsukõnõ ka jäi ja kuuli är. Ikimi kõik, nii ol' hallõ. Lätõ mati pinikese sanna taadõ. Tei risti ja istuti lilli kääpä pääl.

PRESSI HELI

Tõehetk Siimu, Villu ja Etkariga

Kanal 2n om vahtsõnõ saatõsari Tõehetk käümä tougat, Võro saatõjuhis pant.

Edimädse saatõ olli külh ilma suurõmba intriigildä ja igävä, a ma näe, et säänest muudu tettül saatõl om suur võimalus hääs meeelahutusõs saia. Tuu juhtus õkva, ku tavainemise narmisõ asõmõl avaligu clo tegeläisi piinama naatas.

Minevädse Võro juhtul saatõl Miljonimäng olliva tönõkõrd häätegemise-osa, kon tönõkõrd poliitigu ja tõsõ tunnõdu inemise küsümüisile vasti ja perän võidõd raha häätegemises anni.

Ma ooda nüüt väega Tõehetke häätegemise-ossi! Ma ooda tuud päivä, ku Kallassõ Siimulõ, Reiljani Villulõ ja Andsiپی Andrussõlõ võlsmisdetektri külge pandas!

«Kas sa, Siimpoiss, tiät midägi nuist kümnest miljonist dollarist?» küsüs Võro.

Siimpoiss ei ütlet midägi, kiäki hää inemine vaotas tuud nuppu, miä Siimpoisi üttest halvast küsümisest är pästä saa. Järgmädses küsüs Võro: «Siimpoiss, kas sul perämädse küsümise pääl midägi püksitull?»

Häätegemine olõ-i õnnõ tuu,

RUITLASÕ OLAVI, töö-kuulutaja

ku hädänolõjilõ rahha andas. Tönõkõrd om tükkene tõtõd pallo väärtüsligumb.

«Andrussõkõnõ, kas sa olõt aig-aolt mõttõn korgõ kaarõga uma valija pääl soristanu?» «Villu, kas sa olõt alt-käemassu võtnu? Villu, kas sa olõt kasvai tükk-kese maad vaihtanu?»

Ma tennü saatõ valitsusõlõ kohustusligus. Mu pelgämise perä tulõ järgmädses pukki kurapoolitsidõ valitsus. Inne näide ammõdivandõ ärkullõmist tulõssi är kullõlda detektiriküsümüs: «Edkarpoiss, kas ti olõt lihtrahva kaalast joba küland pallo verd nutsutanu?» Kohtun ei olõ kah võimalik võlsmisdetektri perä kurikaala süüdü mõista. A asi omgi õnnõ meeelahutusõn.

Tõtõ seen om pallo rassõmb ellä ku tuu seen, miä võlss om. Tuuperäst ei eletägi ja tuuperäst kõik võlss omgi, esiki kõik, miä tõtõ päähä ette nõstõtas.

Tammsaarõkõnõ olõs tääm-bädsel pääväl «Tõe ja Õiguse» asõmõl lühkese päälkiräga raamadu «Ja» kirotanu, selle et tõtõnõ õigust parhillatsõlõ aol koskilt võtta ei olõ... Tõtõ, midä samahaste ku ei olõki, om kõrvul vallus kullõlda, võlsmisõ kotsilõ ei ütlet vanasõna midägi.

Tossu Tilda pajatusõ

Mustlasõpoiskõsõ hobõsõvarss

Mustlasõpoiskõnõ tull' kuuli edimäste klassi. Egä hummok võtsõ tä ka uma hobõsõvarsa kabla perän ütten ja kõütse koolimaja trepistõ külge. Ku tunni läbi saiva, lätsi nä jäl katõkõistõ kodo.

Ütspäiv oodõti kuuli tähtsõt küläliisi parteikomiteest. Koolidirektri Reiman ol' väega ontlik miis. Tä lätõ poiskõsõ oppaja mano ja ütlet, et saatõ tuu mustlasõlats uma varsaga kipõlt kodo.

Kooli kojamiis ol' maja iist joba kats pangitüt pabulit är košanu. Ja taa om iks üle rajooni tunnõt kuul, mitte kolhoosi hobõsõtall!

Oppaja tekk nigu kästi. Et

mitu koolitunni ol' viil iin, pallõl oppaja, et poiskõnõ kimmälõ tagasi tõlõsi. A tuu päiv inämb kiäki mustlast koolin es näe.

«Bussijänēs»

Jahu Eeri ol' teedä ummi viguridõ poolõst.

Ütskõrd, ku Eeri liinaliini-bussiga sõitsõ, tull' bussi piledikontroll. «Ma sõida jänēs!» kiit' Eeri, ku kontrolja timä käest piletit nätä küsse. Esi näüdäs küülikukasvatajidõ seldsi tunnustust. Tuu selts ol' sis Võron õkva luud.

Piledikontroll sai väega pahatsõs ja tahtõ bussijänēsele joba trahvi tetä. A sis tull' vällä, et Eeril ol'gi prii bussisõit: tä ol' rahvasaadik.

Karapoiss Aleks

Seo lugu juhtu Matsuri kandidih 1940. aastil. Sis käüti nii küläkarah.

Õga päiv ol' karah mitu karust, kes ummi eläjidega ja kes kai naabri ummi päälkauka. Kõgõ noorõmb ol' Aleks. Aleks ol' sääne poiss, et täl ol' püksirihm kõgõ kaonu vai katski. Ka imä annõt nüür es püsü kavva, selle et püksihoitja olli lingu vai abilidsõ puiõ otsa ronimisõs. Nii olli täl põksi kõgõ poolõh vinnah.

Tuu hummok ütlet imä, õt täl ei olõ inämb kostki ei rihma õga nüür anda. Kõütü Aleks põksi kasvai paiuivsaga üles, a karja piät minemä. Tuud juttu kuulõ vanaimä, and Aleksile vüü ja pallõl, õt sa taad är ei kaoda.

Päiv lätõ jo õdagulõ ja kari vaia kodo aia. Kari lätõki jo kafatiid pitch, a üts karus ikk suurõ helüga. Oi-oi-oi, ma ei

julgu kodo minnä: ma kaodi är vanaimä vüü. Tõdsõ küsse, et kohe sa sis kaotit ja sai vasta: «Õks sinnä, kohe ma küksi!» Suurõmba poisi naari ja küsse jäl, õt no kas tulõt joba, lehmä läävä villä. Poisi naari nii, õt kodo joba kuulda.

Lehmä jõudsõ jo pia külä-vahelõ ja ima vanaimäga tull' kafalõ vasta, a poiss ei julgu väretist sisse minnä. Imä lätõ tälle vasta ja tahtõ jo tutista, a vanaimä asf vahelõ ja ütlet: «Seo ol' mino vüü ja seo om mino asi, kellele ma tä anna!»

Tõsõl pääväl õs olõ Aleks kõrd karja minnä, a tä ol' jo inne lehmänüsmist ülleh ja uuf, kuna saa kafaga ütlet minnä. Ja lätõki ja löüdse ka vanaimä vüü är.

Taad periselt sündünüt luku mälehtedäs, mälehtäse timä kafasõbra ja ka ma täämädse päävani.

METSJOJA ÕIE

Pätsu

Tuu ol' 1980. aastil, tuul aol ku Asundusõ pargih viil pallo pitõ pecti, matkaja ja ekskursionooni olli telkega Piusa veereh laagrih. Sis es olõ viil üümajjos turismitalosid ja vesi ol' kah jõõh puhas. Mi kodo om sääll lähküh.

Meil ol' pinni vaia, Annika ja Merike tõi üte vanainemise käest kutsiga. Oll' tönõ kärnäne ja kirpõ täüs, a ku puhtas sai, kasvi timäst väega illos ja tark pinikene. Et tä ol' karvanõ ja paksukõnõ, panti Pätsu nimes. Lätõ opsi tälle egäsugutsit

vigurit. Väega ilustõ mõistsõ tä tsitsi. Ku midägi tahtõsõ, sis tsitse, hamba naarul.

Ütskõrd naksi lätõ kõnõlõma, et mi Pätsu käü matkajidõ ja ekskursionõnõ man santmah. Sääll pill mängse ja laulti. Pätsu tsitsõ ja anti häd-parõmbat. Ja ol'gi nii, et ku Pätsu laulu vai pillihellü kuuldsõ, ol' kaonu.

Ütskõrd ol' pargih pido, sis käve pallo rahvast pidol. Kaugõlt tull' autidõ ja bussõga. Tamme Heidi ol' ummi pillimihiga esinemä tulnu. Mi lätsi ka õks pidolõ ja oh nalja: Heidi laul lava pääl, Pätsu tsits

Mõlõmba tabõli seen om üts võro keele tegosõna. Tõmbaq tabõlin maaha kõik täheq, midä om vähämbält neli tükkü vai inämb. Perräjäänüist tähist tulõvaq tegosõnaq kokko. Midä nuuq cestit keeli tähendäseq? Oodamiq vastussit ildampa 18. süsküü pääväs!

H	A	S	G	J	K	Z
F	D	Ä	J	K	W	Ö
A	G	F	S	D	Z	K
J	T	Z	G	K	W	Z
L	S	A	L	Ä	D	W
F	D	J	G	L	W	S
M	G	L	A	D	F	Ä

Q	R	T	Y	Ü	P	Y
U	K	P	O	E	P	Q
Y	E	A	Ü	Ö	T	Ö
I	Q	O	U	Y	E	Y
P	R	Ü	E	B	O	Q
U	M	T	P	Ö	U	Ö
Q	T	Ü	R	O	A	R

Kaeq egä kolmapäivä vahtsiti Jussi-multikit: www.lastekas.ee → Jussi multikad → multikaq võro keelen!